

L'ambassade du Royaume des Pays-Bas & HIC Marokko

- Pollutec -

22-24 oktober 2009

Inleiding

Van 22 tot en met 24 oktober heeft HIC Marokko in samenwerking met de Nederlandse Ambassade te Rabat op een Holland Paviljoen 20 Nederlandse bedrijven en instellingen vertegenwoordigd tijdens de internationale milieubeurs POLLUTEC. Na de successen in Frankrijk, Algerije en de Verenigde Arabische Emiraten werd deze beurs voor het eerst in Marokko gehouden in de Foire Internationale te Casablanca.

Pollutec richt zich op het watermanagement en systemen, afval en recycling, (alternatieve) energie, (lucht)vervuiling en milieubescherming. Voor HIC Marokko de kans om van de deelnemende bedrijven een inventarisatie te maken waar de kansen en mogelijkheden liggen voor de Nederlandse ondernemers die interesse hebben in de Marokkaanse markt.

Tijdens deze driedaagse beurs presenteerde 200 nationale en internationale bedrijven hun diensten en producten en werden er conferenties gehouden over uiteenlopende milieukwesties zoals afvalwaterbehandeling, verbetering van luchtkwaliteit en het recyclen van afval.

Algemene informatie

Marokko zal grote veranderingen moeten ondergaan op het milieu gebied. Het milieu is een belangrijk agenda punt geworden sinds koning Mohammed VI dit heeft aangekondigd.

Op de terreinen water, alternatieve energie, afval en recycling zijn er plannen gemaakt voor verbeteringen in het milieu. Zo is er aangegeven dat de afvalwaterbehandelingsystemen verbeterd moeten worden en dat water gebruik efficiënter moet (met name in de landbouwsector). Vorig jaar februari heeft de Marokkaanse overheid een Alternatieve Energy Plan gelanceerd, wat onder andere een energiebesuinigingsplan bevat. Ook op het gebied van afval heeft de koning Mohammed VI grote projecten. Om een van de afvalproject uit te voeren heeft de Marokkaanse overheid een lening van \$132,7 miljoen gekregen van de Wereldbank ter verbetering van de economische, milieu en sociale aspecten die komen kijken bij de (gemeentelijke) afvalsector. Om het milieu te beschermen wordt er ook steeds meer aandacht besteed aan ecotoerisme, om zo de natuurlijke bronnen te behouden. Het land Marokko heeft een lange weg te gaan. Maar ondanks de grote uitdagingen, toont Marokko een krachtig initiatief om

het milieu te verbeteren en te beschermen.

Milieuproblematiek in Marokko

Wat gaat er precies verkeerd in Marokko? Zaken zoals droogte, watervervuiling, luchtvervuiling en illegale afvaldumping zijn kwesties waar vaak in de Marokkaanse media wordt gesproken. De Marokkaanse overheid geeft aan dat er problemen zijn op de volgende gebieden:

Watersector

In Marokko is waterproblematiek een van de grootste bedreigingen voor de economische groei. Water is schaars in Marokko. De regenval -afhankelijk van het gebied - varieert van 30mm tot 2000mm. De waterproblematiek in Marokko kenmerkt zich vooral door de toename van de verwoestijning, waterschaarste en de vervuiling van de watervoorraad. De groeiende behoefte aan water voor huishoudens, industrie en landbouw gekoppeld aan het ontbreken van adequaat waterbeheer heeft gezorgd voor een flinke daling van het waterpeil in Marokko. Gelet op de heersende waterschaarste, vormt watermanagement een prioriteit voor de Marokkaanse overheid.

Afvalsector

Marokko kampt al jaren met problemen op het gebied van afval. Met een bevolkingstoename van 2.85% per jaar neemt de problematiek van afval alleen maar toe. Momenteel produceert Marokko ongeveer 4,7 miljoen ton gemeentelijk afval per jaar. Dit kan in 2020 zelfs oplopen tot 6.2 miljoen ton. De Marokkaanse regering heeft aangegeven dat er actie ondernomen moet worden om de afvalsector volledig te transformeren.

Aan de hand van een nieuw plan genaamd National Program on Municipal Solid Waste (NPMSW) wat in 2008 is geïntroduceerd, wordt er over de komende 15 jaar gewerkt aan:

- Standaardisering onderhoud en afval voor stedelijke gebieden;
- Kwantitatieve doelstellingen voor inzamelingsdekking (90% voor 2021);
- Gebruik maken van sanitaire stortplaatsen (100% van stedelijke gebieden, operationeel voor 2021);
- Het sluiten en renoveren van 300 bestaande stortplaatsen en promotie van afvalvermindering en recycling.

Luchtvervuiling

Een onderdeel van de afvalsector, is de kwestie luchtvervuiling waarmee Marokko kampt. De meeste overlast wordt bezorgd door uitlaatgassen van het verkeer en door de industrie.

Energiesector

Ondanks dat de energieproductie in Marokko groeit wordt er nog steeds energie geïmporteerd. Marokko is sterk afhankelijk van energie-import en voornamelijk in de vorm van olie. Vanwege de snelle verbruik van energie, heeft de Marokkaanse overheid besloten om de nationale energievoorziening o.a. met behulp van alternatieve energiemiddelen te bevoorraden. Het ontwikkelen van alternatieve energieën is één van de strategieën om een bijdrage te leveren aan nationale duurzame ontwikkeling. Net als 27 Europese landen, heeft Marokko een "netheidgelofte" uitgesproken en heeft de Marokkaanse overheid besloten het gebruik van alternatieve energie te verhogen. Marokko wil voor 2020 dat van het totale energieverbruik, 42% afkomstig is uit alternatieve energiebronnen. CDER (Centre de Developpement des Energies Renouvelables) is door de Marokkaanse regering in het leven geroepen om de alternatieve energiesector te ontwikkelen en te promoten. Het laatste grote project wat gepresenteerd is, met de aanwezigheid van de koning, is de start van een zonne-energiepark van 9 miljard dollar in de gebieden Ouarzazate, Ain Bni Mathar, Foum Al Oued, Boujdour en Sebkhath Tah. Dit project zal internationaal een impuls geven aan de promotie van alternatieve energie in Marokko.

Kansen voor Nederlandse bedrijven en instellingen

De aanwezigheid van HIC Marokko op Pollutec was een mooie kans om precies in kaart te brengen wat de obstakels zijn en waar deze zich bevinden. De gesprekken die gevoerd zijn met ondernemers en ambtenaren heeft hier een grote bijdrage aangeleverd.

Voor de Nederlandse ondernemers is het erg interessant om de plannen van de Marokkaanse overheid in de gaten te houden. Vooral nu de laatste jaren grootschalige projecten worden ingevoerd op het gebied van milieu. Naast verschillende leningen van de World Bank (voor diverse waterprojecten), Plan Verte (strategieplan om de landbouwsector te moderniseren), Solar Project (zonne-energiepark in 5 verschillende steden) worden er beurzen zoals Pollutec georganiseerd waar nieuwe technieken voor een beter milieu worden gepresenteerd.

De Marokkaanse markt is nog volop in beweging. Langzaam begint in Marokko het besef te ontstaan dat een economie zijn basisbehoefte op orde moet hebben om een bepaalde groei te realiseren. De korte omschrijvingen van de eerdergenoemde sectoren zijn daar een bevestiging van.

De deelname van de Nederlandse Ambassade en HIC Marokko aan Pollutec 2009 heeft ons geleerd dat er in Marokko vooral nog veel basiskennis ontbreekt. De meerderheid van de gesprekken met ondernemers zijn in de trend van: 'alternatieve energie heeft de toekomst' en 'er is veel zon in Marokko dus zonne-energie is interessant'. Daarentegen geeft de overheid duidelijk aan dat het prioriteit heeft, de praktijk leert dat er nog veel basiskennis bij de ondernemers ontbreekt. Het grootste deel van de gesprekken had een focus op mogelijkheden in watertechnologie, zuivering en het creëren van (drink)water. Zonne-energie was een populair onderwerp van gesprek, maar echte kennis ontbrak. Dit gold ook voor andere vormen van alternatieve energie en energy efficiency. De kansen in deze sectoren liggen dan in onze beleving in eerste instantie vooral in kennis en technologie. Marokkaanse bedrijven zijn in grote mate geïnteresseerd in samenwerking en partnerschap met Nederlandse bedrijven. Voor een Nederlands bedrijf is dit waarschijnlijk de meest eenvoudige manier om de

Marokkaanse markt te betreden. Uiteraard biedt Marokko in bovengenoemde sectoren goede mogelijkheden om te investeren. Dit wordt ook gestimuleerd door de Marokkaanse overheid door middel van subsidies. HIC Marokko bereidt voor volgend jaar een aantal activiteiten voor

gericht op (onderdelen uit) deze sectoren. We houden jullie daar dan ook graag van op de hoogte. Wanneer jullie specifieke vragen hebben over de deelname aan Pollutec, kunnen jullie contact opnemen met Ilhame Charif: icharif@hic-marokko.nl of via 010-2051221.

Nederlandse bedrijven op POLLUTEC 2009 – Casablanca

HIC-Marokko en de Nederlandse ambassade hebben tijdens de beurs in Casablanca de volgende Nederlandse bedrijven en instituten vertegenwoordigd:

- Osmosia, Berkel en Rodenrijs
- Dutch Rainmaker, Leeuwarden
- Grontmij, De Bilt
- BW Tech, Ter Aar
- I-Res, Breda
- HomeEnergy, Schoondijke
- Hatenboer-Water, Rotterdam
- De Lange, St. Annaparochie
- Wetus, Leeuwarden
- MWH, Delft
- Hogeschool Rotterdam, Rotterdam
- Pieralisi, Rijswijk
- Actielements, Den Haag
- Kees Greeve Projects Horticoles, Bergschenhoek
- Euroconsult Mott MacDonald, Arnhem
- The Waterpyramid, Delft
- Deltares, Delft
- Technische Universiteit Delft, Delft
- Unesco-IHE, Delft
- Wageningen Universiteit en Van Hall Larenstein, Wageningen
- Ministerie van Economische Zaken, Den Haag
- Gemeente Rotterdam/ Rotterdam Climate Initiative, Rotterdam

Marokkaanse Contacten / potentiële partners

Bedrijf	Contactpersoon	Activiteit/Interesse
Netherlands senior Experts	Dhr. Moutamani Abdelaziz	Interesse in algemene milieukwesties.
CCI International	Dhr. Abdelkarim Fajjary	Werkt voor Franse KvK. Adviseert op het gebied van import/export.
I.B.C.F	Dhr. Faraj Mohamed	Consultancy bureau voor internationale handel.
Ministere de l'habitat, de l'urbanisme et de l'aménagement de l'espace	Dhr. Mohcine Lebbar	Verantwoordelijk voor internationale samenwerking.
OLIO	-	Biedt onderhoudsservice aan voor diverse apparatuur.
Plastima	Dhr. Saddik Foumissil	Interesse in alternatieve energie.
Polyroc	Dhr. Anouar Mordi	Actief in de kunststofbranche.
Ecole national de l'industrie	Mevr. Laila Inouss	Ingenieur op het gebied van milieu.
Kep Water Engineering	Dhr. Tahar Zniber	Actief in waterbehandelingsprocessen.
Commune urbaine Tetouane	Dhr. Zakaria	Interesse in waterbehandeling.
Eco Lighting	Drh. Fouad Ramdani	Geïnteresseerd in zonne-energiepanelen.
Ecoval (Holcim)	Mevr. Hind Baddag	Verantwoordelijk voor afvalbehandeling.
SIGC	Dhr. Mohamed Benjelloun	Actief in de watersector. Heeft contact gehad met Nederlandse bedrijven sinds HIC-Marokko handelsmissie watertechnologie.
Secretariat de l'eau et de l'environnement	Dhr. Anis Abou El Haja	Overheidsinstantie wat over water en milieubeleid gaat.
Corin Aquatra	Dhr. Mohamed Jebbar	Actief in de waterbehandeling.
Prosanclim	Dhr. Ahmamad Mohammed	Actief in de watersector: sanitaire en airconditioning.
Quality Austria	Dhr. Abdellah Amadour	Trainingscentrum op het gebied van milieu.
Paques	Mevr. Veronique Renard	Actief in de watersector: waterbehandeling.
Oger International	Dhr. Bertrand Menard	Interesse in constructie en bouw projecten.
PIERALISI group	Dhr. Maurizio Molendi	Constructiebedrijf.
Trade master international	Dhr. Hassan El Mloukhi	Interesse in afvalwaterbehandeling.
	Dhr. Mohamed Arab	Interesse in afvalsector.

	Dhr. Harti Abderazzek	Interesse in stormbarrière.
Alpha Ecologie Techniques	Dhr. Dris Slimani	Ingenieurs- en onderzoeksbureau op gebied van milieu, industrie en agro.
SUFT Sarl	-	Actief in airconditioning, loodgieterij en verwarmingen.
Concepi Maghreb	Dhr. Mohamed EZ-ZAHER	Op zoek naar partners die actief zijn in industriële elektronica.
Nord Sud industrie	Dhr. Samir el Hamaoui	Gespecialiseerd in het maken van een marktscan van de afvalsector.
RAMSA	Mevr. Amal	Interesse in waterbehandeling.
Stichting El Yakaba	Dhr. Hadj Zakaria	Actief in sociale projecten.
SPC Telecom	Dhr. Anouar Erraysouni	Zelfstandige: ingenieur in de telecomsector.
lydec	Dhr. Youssef Almarnissi	Interesse in waterbehandeling technologie.
E3M	Dhr. Nouridine Bouyakoub	Consultancybureau voor informatie over het starten in Marokko.
Fiscal Management Consulting	Dhr. Aarab Abdelkader	Begeleidt en informeert bedrijven voor het vestigen in Marokko.
Instituut Agro & Veterinair Hassan II	Dhr. Abdeslam Aitmaki	Interesse in waterbehandeling.
ONEP (Khenifra)	Dhr. el Moukaouim	Interesse in (afval)waterbehandeling
Departement de l'environnement	Dhr. Abdelkader Ajir	Chef de service dechets – verantwoordelijke in de afvalsector.
Fedi	Dhr. Bednaoui	Actief in verkoop van veiligheidsmateriaal voor in de bouwsector.
Banilog	Dhr. Mohamed Bani	Verkoopt grond voor bouwprojecten in omgeving Guelmim.
Hydranautics	Dhr. Jallel Kadi Hanifi	Interesse in membraantechnologie.
Magri Elevage	Dhr. Salah Charoub	Kaasmakerij/veehouder, is op zoek naar Nederlandse leveranciers.
CDER	Dhr. Mohamed Berdai	Marokkaanse overheidsinstantie die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van duurzame energie.
ONEP	Dhr. Nabil Mosleh	Nationaal drinkwaterbedrijf van Marokko. Geïnteresseerd in allerlei aspecten op het gebied van watertechnologie.
Ingénieur structures Jossour	Dhr. Saadeddine Atik	Industriële ingenieursbureau.
Geima	Mevr. Evelyne Buffavand	Actief in de elektra sector, met name onderhoud.

Ingénieur, Agrée CNPP - Ergonomie INRS	Dhr. Abdeslam Elibrahimi	Management en consultancybureau op het gebied van industrie en veiligheid.
InterNational L'Ingénierie De La Construction	Dhr. Hatim Jaadour	Actief in de constructie.
OSMOSIA	Dhr. Mohsine el Khanza	Actief in waterbehandeling.
SETAXAM		Eigenaar van een algenfabriek.
Extralait	Dhr. Daoud	Eigenaar van een melkfabriek.
CRI Knitra	Dhr. Jamal Attari	Regionale investeringscentrum.
SOSNDD	Dhr. Houssmin Rhzinb	Actief in de afvalsector, m.n. vuilophaaldienst
Technque USB	Dhr. Mustapha Afdaci	Actief in biogas installatie.
SIGS	Dhr. Mohamed benjelloun	Interesse in ontzilting.
Praman SARL	Mevr. Aissa Chfar	Biogas installatie.
RDE	Dhr. Abdelhai Rais	Verwerkingsysteem/ nieuwe technologieën.
SOMADIR	Dhr. Ennaid Rahhal	Eigenaar van een gistfabriek.
Alpha Ecologie Techniques	Dhr. Dris Slimani	Kennis over douane-zaken.
SETRAGRIE	Dhr. Abdelkader Rbaibi	Eigenaar van een olijfolieperserij.
-	Dhr. Abdelhamid Bekkouch	Verantwoordelijk voor rioolwater.
SICOM	Dhr. Brahim Daoudi	Interesse in biogas.
Architecte commune urbain Oujda	Dhr. Abdelhamid Beyyouh	Zelfstandige - Architect
Agua green	Dhr. Abdelatif Riad	Geïnteresseerd in osmose invers.
ONA	Dhr. Hassan Rezzaik	Eigenaar van een suikerfabriek.
RADEEL	Dhr. Abdelilah el Hani	Overheidsinstantie in El Jadida - Verantwoordelijk voor afvalwater.
HIDRO WATER	Dhr. Fouad Jmila	Actief in waterbehandeling.

HYDRANAUTICS	Dhr. Jallal Kadi	Actief in afvalwaterbehandeling.
AGRITRUST	Dhr. Mohammed Najib el Mahfoudi	Gespecialiseerd in zeil voor bassins.
CONCEPTUM	Dhr. Omar Drissi Alami	Actief in waterbehandeling.

HIC Marokko

www.hic-marokko.nl

info@hic-marokko.nl

010-2051221